După-amiază multimedia la Sibiu

(Costin Popa – 12 august 2007)

Festivalul Internațional al Artei Lirice...

... a devenit o obișnuință în peisajul artistic al municipiului de pe malurile Cibinului, anul acesta – la a VI-a ediție – manifestarea înscriindu-se în largul program ce statuează Sibiul drept Capitală Culturală Europeană. Desfăşurat în perioada 20 iulie-2 august, festivalul a cuprins spectacole de operă, operetă și operă pentru copii, realizate în colaborare cu instituții muzicale din România și străinătate, precum și cu artiști lirici, dirijori, soliști invitați, români și străini. Şapte evenimente au structurat un afiş dinamic şi divers, menit să satisfacă variate gusturi ale melomanilor sibieni. Este meritul directorului general al Filarmonicii de Stat, Ioan Bojin, un inimos și bun organizator, care a știut să canalizeze eforturile spre a asigura calitatea la nivelul cerințelor pe care titulatura din acest an a Sibiului și nu numai, o cere.

Debutând cu un inedit spectacol Antologia de la Zarzuela (pe care îndrăznesc să-l numesc o premieră națională) susținut de cântăreți și balerini spanioli acompaniați de Filarmonica de Stat Sibiu, de Corul Operei Naționale Române din Cluj-Napoca, festivalul a continuat cu musicalul Piatra din casă compus de Roman Vlad după piesa lui Vasile Alecsandri, un succes bucureștean în care protagonistă a fost Stela Popescu. Spectacolul a fost prezentat de cunoscutul și îndrăgitul ansamblu al Operei Comice pentru Copii din Bucureşti, care a ținut să participe la festivalul sibian chiar înaintea plecării într-un nou turneu internațional, la Keochang, Coreea de Sud.

Au urmat concertele grupului German Tenors, al Corului de operă Boys Choir de la Tiffin School din Londra și recitalul sopranei Verena Rein din Germania. Festivalul s-a încheiat cu spectacolul Don Pasquale de Donizetti, susținut de Vienna Opera Company (conducător, Theodore Coresi), cu concursul Orchestrei Simfonice a Filarmonicii de Stat din Sibiu.

Soprana Leontina Văduva, eroină de carte și film

În după-amiaza dinaintea ultimei zile, un interesant spectacol multimedia realizat de Luminița Constantinescu a atras publicul în vechea, recent recondiționata și cocheta Sală Thalia. Centrat în jurul prezenței la Sibiu a renumitei soprane Leontina Văduva, evenimentul a cuprins lansarea cărții Maestro de Luminița Constantinescu, un mini-recital de lieduri al artistei și proiecția unui mai vechi film TV, datat 2003 și consacrat acesteia.

Noua apariție editorială a fost prezentată de directorul general Ioan Bojin și de semnatarul acestor rânduri. Cuvinte de prietenie și afecțiune și-au schimbat cele două doamne, Luminița Constantinescu și Leontina Văduva, într-un dialog agreabil, spontan, care a inclus și o surpriză. Realizatoarea TV a anunțat că are în pregătire o carte cu caracter monografic dedicată vieții și importantei cariere a Leontinei Văduva.

Cu Maestro, cunoscutul teleast Luminița Constantinescu se află la a treia carte de interviuri. De data aceasta nu ne mai întreabă insistent dacă ne place sau ne mai place opera (aluzie la titlurile celor două volume publicate), ne consideră convinși și își îndreaptă atenția asupra unei arii mult mai largi de interlocutori, cuprinzând pe lângă vedete ale artei lirice – se putea altfel? – și dirijori,

instrumentiști, regizori, toți reuniți prin 50 de convorbiri vii și antrenante în 150 de pagini publicate de Editura Olimp București, în 2007. Șapte din aceste interviuri cu muzicieni români i se datorează fiului autoarei, Marius.

Maestro, un titlu cum nu se poate mai potrivit! Dirijorii Horia Andreescu și Cristian Mandeal, Cristian Badea și Stelian Olariu, violoniștii Cristina Anghelescu și Gabriel Croitoru, Eugen Sârbu și Alexandru Tomescu, pianiștii Dan Grigore și Nicolae Licareț, Dana Borșan și Ilinca Dumitrescu, violonceliștii Cătălin Ilea și Marin Cazacu, regizorii Carmen Dobrescu și Cristian Mihăilescu, scenograful Cătălin Ionescu-Arbore etc., rând pe rând, se află cu toții în obiectivul luminos și larg deschis al Luminiței Constantinescu, dezvăluindu-și fațete neașteptate sau bine cunoscute ale personalităților lor.

Sigur că – alternativa este imposibilă! – peste jumătate din convorbiri sunt rezervate starurilor lirice, cunoscuți interpreți de operă și operetă: de la Nicolae Herlea la Angela Gheorghiu, de la Constantin Gabor la Leontina Văduva, de la Georgeta Stoleriu și Felicia Filip la Ruxandra Donose, de la Ionel Voineag la Ionel Pantea sau de la Constanța Câmpeanu la Vali Niculescu. Înșiruirea poate continua.

O alăturare de nume emblematice! Autoarea se plimbă printre ele cu siguranța profesionistului, îi surprinde cu întrebările, formulează teme interdisciplinare. Uneori îmi amintește de abilitatea colocvială a neuitatului Iosif Sava. Indispensabilul microfon nu se simte, comunicarea este directă și firească. Și există un numitor comun în toate aceste 50 de interviuri, o trăsătură de unire definită cum nu se poate mai bine de o sintagmă dragă Luminiței Constantinescu, aceea de dialog de suflet. Se observă două aspecte legate de o asemenea formulare: forarea aprofundată în spiritul interlocutorilor și apropierea sufletească pe care acești o simt, stând de vorbă cu autoarea. Inima ei palpită prin orice rând. Cititorul se simte astfel mai legat de toate aceste personalități care îi devin, parcă, prieteni. După cum, prietenă îi devine Luminița Constantinescu. Aici stă substanțialul ei talent jurnalistic. Nu mai vorbesc de latura informativă, de temele de substanță, nu mai vorbesc de stilul cursiv, accesibil, care face ca volumul, precum cele anterioare, să se parcurgă cu interes. Iată de ce Maestro de Luminița Constantinescu nu trebuie să lipsească din bibliotecile melomanilor adevărați. Este o carte care va avea, sunt sigur, aceeași rezonanță ca și celelalte două.

Filmul TV După 15 ani, din nou în București a ilustrat revenirea Leontinei Văduva pe plaiurile natale, a panoramat prodigioasa carieră internațională a sopranei, drumurile ei artistice care au purtat-o printre altele, din succes în succes, la Viena și Toulouse, Milano și New York, Buenos Aires și Paris. Realizat cu binecunoscuta știință a Luminiței Constantinescu, ce a știut să pună în evidență vocea și șarmul Leontinei Văduva, pelicula ascunde rafinamente de montaj cu totul speciale. În afară de imaginile din spectacolele internaționale, din plimbările bucureștene cu revederea locurilor dragi, de momentele oficiale (înalte decorații ale Românei și Franței au fost decernate Leontinei Văduva), mă refer în mod precis la liedul Aux demoiselles paresseuses de Enescu, filmat în fluxul sonor continuu al partiturii dar în locații diferite, Ateneul Român și Vila Luminiș de la Sinaia, cu alte cuvinte, fără întrerupere de sunet dar cu imagine alternantă. La pian a fost Vincenzo Scalera cel care a acompaniat recitalul sopranei la Ateneu, în cadrul Festivalului Internațional George Enescu, ediția 2003, punctul de plecare al filmării liedului enescian. Proiecția de la Sibiu a fost punctată pe alocuri de intervențiile explicative ale Leontinei și Luminiței.

Măiestrie și farmec

Desigur că momentul central al atractivei după-amieze a fost mini-recitalul Leontinei Văduva, în parteneriatul pianistic al Iuliei Suciu. Câteva bijuterii de lied românesc și francez, teritorii profund stăpânite de artistă, au încântat publicul: Vai, bădiță, dragi ne-avem de Tiberiu Brediceanu, Eu mă duc, codrul rămâne de George Enescu, Le chemin de l'amour de Francis Poulenc și, ca bis, Ochi albaștri, drăgălași de Eduard Caudella. Apetența pentru melosul nostru, pentru prelucrările lui culte, a fost permanent ilustrată de reputata soprană. Ca și acum. Cu delicatețe și sensibilitate, cu expresii de la șăgalnic la trist, cu cunoscutele-i irizații de cristal din glas, cu farmecul adresării, cu valsare seducătoare (în liedul de Poulenc) Leontina Văduva și-a dovedit o dată în plus măiestria în acest gen atât de pretențios, al miniaturii vocale.

Melomanii sibieni care nu au fost prezenți în Sala Thalia au ce regreta!